4e JAARGANG. N. 120. PRIJS : 5 CENTIEM. DINSDAG. 1 MEI 1917.

ABONNEMENTSPRIJS :
Binnenland (Etapegebied uitgezonderd), fr. 3.75 per kwartaal.
(ALLE KOSTEN INBEGREPEN)
Men wende zich tot de postkantoren.

. VERSCHIJNT 'S NAMIDDAGS met al de ochtendtelegrammen.

BEHEER EN PUBLICITEIT :
75, Anspachlaan, 75 (Beurs).
Kantoor te GENT :
158, Kortrijkschesteenweg, 158.

Gazet van Brussel

Dagblad voor Vlaam Taal en Volk

Voor Stam Taal en Volk

AANKONDIGINGEN worden aangenomen :
75, Anspachlaan (Beurs). — 52, Warmoesberg.
Publiciteit DE CERF, 54-56, de Brouckereplein.
Office de Publicité, 36, Nieuwstraat, Brussel.

VERSCHIJNT 'S NAMIDDAGS met al de ochtendtelegrammen.

Elke medewerker is verantwoordelijk voor hetgeen hij schrijft.
Ongevraagde stukken worden in geval van niet opneming, enkel teruggezonden zoe er het noodige porto is bijgevoegd.

Rechten en Plichten.

In den jongsten tijd heeft men ons veel gesproken van onze vrooger miskende rechten. De tijdsomstandigheden en bijzonder de huidige wereldschokkende politieke en militaire gebeurtenissen hebben het met zich gebracht dat wij in dit opzicht op menig gebied voldoening hebben gekregen, althans een begin van voldoening. Al te lang werden onze belangen veronachtzaamd en ging ons volk onder een drukkend juk gebogen. Dat er thans verandering is gekomen in dien treurigen toestand is maar recht, en 't is maar recht ook dat wij ons daarover verheugen en aan de gevoelens van vreugde soms wat lucht geven.

Immers recht is recht en voor mijn deel beschouw i al het gekijf, geredetwist en verwijten over heulen met den vijand, visschen in troebel water, ontbreken van opportuniteitszin, verraad, enz., als een ijdel gezwets, waarvan de oorsprong te zoeken is in afgunst en oorlogshypnose. Het recht van bestaan is het eerste en hoogste recht, zonder hetwelk er van geen ander recht spraak kan zijn : inderdaad het is ontegensprekelijk dat, om een recht te kunnen uitoefenen, men vooraleerst moet bestaan. Primum vivere..... Dat heiligste aller rechten werd ons echter betwist en steeds werd het Vlaamsche volk met alle middelen openlijk of in 't geniep verdrukt. Dat we nu soms, min of meer vrijheiddronken en uitgelaten op onze rechten pochen en opgetogen de herovering er van vieren, is wel te begrijpen en te vergeven.

× × ×

Het bezitten van rechten brengt echter als een natuurlijk gevolg het vervullen van zekere plichten met zich. Van de rechten spreekt men heel graag, doch van de plichten wordt zelden gewag gemaakt; daarenboven oefent iedereen gaarne zijn rechten uit, maar wordt met tegenzin op zijn plichten gewezen. De belangrijkheid dezer laatste wordt al te gemakkelijk onderschat, toch staan beide zaken in zulk een nauw verband tot elkander, dat de verwaarloozing der plichten zeer dikwijls als uiteindelijk resultaat het verlies der rechten na zich sleept; dit is bijzonder het geval waar het gaat om maatschappelijke en sociale plichten in hun verband met de dito rechten.

Ook met betrekking tot de Vlaamsche Beweging heeft ieder van ons zekere plichten te vervullen. Vroeger nam men het daarmee, — tot onze eigen schade, — zoo nauw niet, maar thans dat de tijdsomstandigheden een nieuwen toestand in 't leven hebben geroepen, die ons meer rechten verleent, past het wel wat minder onverschilligheid te toonen tegenover de daaruit voortvloeiende plichten.

De leiders hebben natuurlijk andere, doorgaans zwaardere plichten te vervullen dan de volgelingen. Op hen rust een drukkende verantwoordelijkheid, daar een enkele misgreep, een enkele verkeerde zet soms het werk van jaren op het spel kan zetten.

De volksmassa heeft het in dit opzicht niet zoo moeilijk; haar plichten zijn eenvoudig en gemakkelijk te volbrengen; misschien is het juist daarom dat ze zoo dikwijls verwaarloosd worden. Het is dan ook niet ongepast er eens de aandacht der belanghebbenden op te vestigen.

Met betrekking tot de leiders, dient er op gewezen dat de beteekenis van het woord leiders in ruimen zin moet worden opgevat. Onder die benaming verstaat men gewoonlijk enkele vooraanstaande meestal politieke mannen, die het uit te voeren programma hebben opgesteld of de te volgen richting aanduiden. Die opvatting is alleszins te eenzijdig. Ook de hoogere maatschappelijke standen in 't algemeen, de ontwikkelden, de intellektueelen, de geestelijkheid, — die in Vlaanderen zoo grooten invloed kan uitoefenen, — de leeraars en onderwijzers, de persmannen en zelfs in zekeren zin de ouders, zijn leiders van 't volk en hebben als zulken zekere bijzonder gewichtige plichten te vervullen. Doch, daar wij het hier speciaal hebben over de plichten der volksmassa ,zullen wij er ons bij bepalen twee punten aan te stippen aangaande de leidende standen : zij hebben tot plicht eensdeels al hun gezag ten voordeele der Vlaamsche zaak uit te oefenen, en anderdeels moeten zij zich zorgvuldig in acht nemen voor elke tegenstrijdigheid tusschen hun woorden en hun daden, wegens den grooten invloed van hun voorbeeld op het volk.

× × ×

Wat nu den gewonen man betreft, zoo heeft die thans een eersten en dringenden plicht te vervullen : hij mag zich namelijk niet meer schamen, — gelijk het vroeger maar al te dikwijls gebeurde, — over zijn afstamming en mag zich bijgevolg niet verder laten verleiden tot naäperij van vreemde volksaard, taal of zeden. Het Vlaamsche volk heeft zijn hoedanigheden en gebreken gelijk ieder ander volk, het is in elk geval noch een onwaardig noch een minderwaardig volk. Indien het in België in een toestand van ondergeschiktheid en onderhoorigheid staat tegenover het Waalsche gedeelte der bevolking, zoo draagt het daarvan niet de hoofdschuld : degenen die het met luide stem zijn achterlijkheid verwijten zijn juist dezelfden die steeds alles in het werk stelden om dien toestand in 't leven te roepen en hem thans trachten te bestendigen. Ons volk heeft een glorierijk geschiedkundig verleden : eens stond het aan het hoofd der beschaving; macht, rijkdom en voorspoed waren zijn aandeel; het heeft op ieder gebied talrijke groote mannen voortgebracht en bezit een onbetwistbare innerlijke levenskracht die trots eeuwenlange vijandelijke pogingen belet heeft dat het vernietigd werd en de grondslag van zijn herleving in de toekomst zal wezen. Het is dus hoegenaamd geen schande Vlaming te zijn; integendeel, wij mogen daar met recht en reden fier op zijn.

× × ×

Waar we trotsch mogen zijn over den Vlaamschen stam waartoe we behooren, hoeven wij ons natuurlijk ook niet te schamen over de karakteristieke trekken van onze volksaard, en in 't bijzonder niet over onze taal. Iedere Vlaming moet het zich dan oog tot strengen plicht rekenen altijd en overal zijn taal in eere te houden. De Nederlandsche taal is trouwens even welluidend en klankvol als een andere taal; haar wortels schieten diep in 't verleden en zij mag op een overvloedige en prachtige literatuur roemen. Wel is zij misschien geen wereldtaal in den zin dien men aan die uitdrukking gewoonlijk hecht en is haar spraakgebied niet zoo uitgebreid als dat van Engelsch, Duitsch of Fransch. Maar dat belet niet dat zij in alle wereldeelen door millioenen menschen gesproken wordt en dat millioenen menschen door 't leven komen zonder een andere taal te kennen. Zij is dus een volstrekt voldoend beschavings- en omgangsinstrument (hetgeen natuurlijk niet zeggen wil dat het aanleeren eener andere bijkomende taal in ieder geval overbodig is).

Hier schiet echter de gewone Vlaming, de man van 't volk, meest schromelijk in zijn plicht te kort. Hij kent zijn taal slecht, en daar hij ze slecht kent, kan hij ze noch achten, noch beminnen, noch in eere houden. Misschien heeft hij geen schuld aan die onwetendheid, daar zij het natuurlijk gevolg is der toepassing van een verachterd en ondoelmatig onderwijsstelsel dat tot het verderfelijk resultaat leidt, dat hij ten slotte noch de eene noch de andere der aangeleerde talen kent. Maar waar hij zich laat overtuigen door drogredenen, waar hij zich laat verblinden door den bedrieglijken luister eener vreemde letterkunde, terwijl hij de eigen literatuur versmaadt, waar hij zich toelegt op het volmaken zijner gebrekkige kennis der uitheemsche taal, en intusschentijd zijn moedertaal minacht en vergeet, daar toch draagt hij zelf de schuld en daar ook is zijn handelwijze hoogst laakbaar. In dit opzicht heeft ieder enkeling thans een zwaren plicht te vervullen : hij moet trachten zich een beschaafde uitspraak der omgangstaal toe te eigenen, opdat onze belagers in de toekomst niet meer misprijzend mogen beweren dat het Vlaamsch of Nederlandsch de taal is van 't gemeene, lage straatvolk en niet past voor een welopgevoed mensch.

× × ×

De niet-uitoefening van een erkend recht is op zich zelf reeds een tekortkoming aan den maatschappelijken plicht. Zoo bestaan er thans in verscheidene scholen Vlaamsche klassen : een bewuste en plichtgetrouwe Vlaming draagt er zorg voor dat zijn kind in zulk een afdeeling terecht kome en niet in een Waalsche klasse. De overheid erkende ons recht om in al onze betrekkingen met de gemeentebesturen in 't Nederlandsch te onderhandelen; ook dit recht moeten wij uitoefenen, willen wij niet aan onzen plicht te kort komen.

× × ×

De man van 't volk, die zelfs in deze benarde tijden nooit geld te kort heeft om een glas bier te drinken (meestal niet uit dorst, doch enkel uit gewoonte of tot tijdverdrijf), kan het niet over zijn hart krijgen dagelijks een stuivertje uit te geven voor een Vlaamsch dagblad, dat aldus den steun zou ondervinden waarop het rechtmatig aanspraak heeft. De ondersteuning der pers is nochtans ook een plicht en wel één der belangrijkste maar tevens één der meeste verwaarloosde. Geeft de Vlaming bij toeval eens iets uit voor een krant, dan is het meestal voor een Fransch blad, juist alsof de Vlaamsche krant van minderwaardig gehalte ware, hetgeen toch bij lange 't geval niet is. Of is 't misschien omdat men in de moedertaal soms harde waarheden te lezen krijgt en men vreemden laster of vleitaal daarboven verkiest?

× × ×

Ieder mensch heeft na volbrachte taak een onbetwistbaar recht op vermaak en ontspanning, die echter niet in overdaad mogen ontaarden. De werkman — en dit is eerder te betreuren — vindt die ontspanning meestal in 't koffiehuis — waarom niet altijd in een Vlaamsch koffiehuis? — en in kringen of vereenigingen Waren deze laatste met beleid gekozen, dan was 't nog zoo erg niet. Helaas kegelklubs of vogelpiksocieteiten zijn in Vlaanderen talrijk en bloeien en gedijen, maar tooneelmaatschappijen, kunst- en studiekringen, Vlaamschgezinde bonden en volksbibliotheken vinden niet altijd voldoende leden en worden maar door wonderen van opoffering in 't leven gehouden. Ook in die vereenigingen is nochtans nuttig vermaak en waardevolle geestelijke ontspanning te vinden. En te gelijker tijd gaat zulk een lidmaatschap alweer vergezeld met de vervulling van een zedelijken plicht.....

× × ×

Indien deze wenken op goeden bodem mochten vallen en er toe konden bijdragen sommigen onder ons tot nauwkeuriger plichtsbetrachting aan te zetten, dan zouden zij niet geheel verloren gaan. Immers, alleen trouwe vervulling aller maatschappelijke en sociale plichten geeft aanspraak tot het eischen aller sociale en maatschappelijke rechten. In dit opzicht heeft de sociale leus : « Geen plichten zonder rechten — geen rechten zonder plichten » een onbetwistbaar diepe beteekenis, die jammer genoeg niet voldoende beseft wordt.

Phil. D.

De Russische Revolutie.

Uitlatingen van Kerenski.

BERN, 29 April. — De « Petit Parisien » meldt uit Sint-Petersburg :

Kerenski deed aan de vertegenwoordigers van het 7e legerkorps de volgende mededeelingen aangaande de gewichtigste Russische vraagstukken :

De voorloopige regeering bezit de geheele macht. Over de te bereiken doeleinden bestaat eensgezindheid tusschen de voorloopige regeering en het Komiteit van arbeiders en soldaten. De meeningsverschillen zijn van stelselmatigen aard, waarover men het nochtans ook eens zal worden. Een toezicht van den Raad van arbeiders en soldaten over de regeering is noodzakelijk, omdat de Raad de onmiddelijke vertegenwoordiger is van het volk en van de soldaten. In zekere kringen is men verstomd over de Sint-Petersburgsche geruchten; daaraan zal men geen geloof hechten, maar wel aan het gezond verstand van een volk dat zijn ondergang niet wenscht.

Geen enkel soldaat der geheele wereld bezit grootere rechten als de Russische, maar groote rechten eischen ook groote plichten. Kerenski is zeker dat de soldaten hun plichten tegenover het vaderland en de demokratie zullen vervullen.

Het Uitvoerend Komiteit van arbeiders en soldaten is met 19 soldaten vermeerderd. Het telt nu 63 leden. De bureelen werden eergisteren heropend.

Maatreglen der regeering.

KOPENHAGEN, 29 April. (P. T. A.) — De regeering maakt een verordening bekend, waardoor de verantwoordelijkheid wordt vastgesteld van alle staatsbedienden, zoowel in burgerlijk als in boetstraffelijk opzicht.

STOCKHOLM, 29 April. — Koeropatkin en Sievers zijn onder militaire bewaking naar Sint-Petersburg overgebracht.

Het legerkongres.

SINT-PETERSBURG, 27 April. (P. T. A.) — Op het Kongres van alle legers van het westelijk front is een verklaring voorgelezen, onderteekend door 25 officieren en soldaten, die hebben deelgenomen aan het gevecht aan de Stochod. De verklaring luidt als volgt :

De pers en de openbare meening beschuldigen den Raad van arbeiders en soldaten de nederlaag aan de Stochod te hebben veroorzaakt. Deze nederlaag zou het gevolg zijn van de werkzaamheid van genoemden Raad.

Maar alle soldaten, officieren en kommandanten, deel uitmakend van het legerkorps dat van dit voorjaar de stelling aan de Stochod hield, waren er van overtuigd, dat men óf door een offensief de stelling moest uitbreiden, óf op den rechteroever moest terugtrekken. Bij laatstgenoemde operaties moesten verliezen worden vermeden en dat was slechts mogelijk, vóór dat de Stochod door zijn was den terugtocht moeilijk zou maken. Maar het opperbevel bleef doof voor alle verklaringen van de ondergeschikten en zoo bleef het korps waar het was. In de lente kwam de droevige tragedie. Allen zagen vooruit, dat de was van de Stochod het den Russen onmogelijk zou maken van de weinige gelegenheden, om over te steken, gebruik te maken en dat het onafgebroken versperringsvuur des vijands de verdedigers van den linkeroever geheel zou isoleeren. Dit is dan ook inderdaad gebeurd.

Niettegenstaande hardnekkigen en heldhaftigen weerstand werden de Russen door de verpletterende krachten des tegenstanders vernietigd en hun herhaalde woedende tegenaanvallen, die de Duitsche kolonnes wegvaagden, waren nutteloos. Het vreeselijke gevecht aan de Stochod, dat 24 uren duurde, heeft getoond dat de tucht in het Russisch leger niet is verzwakt en dat allen trouw hun eed zijn nagekomen, dat de Duitschers de Stochod niet dan over hun lijken zouden bereiken.

Men weet, dat de generaals Lesj en Ganoesjafski, de eenigen die voor dit drama verantwoordelijk zijn, zijn ontslagen.

BUITENLAND.

DUITSCHLAND

Mijnongeval.

BOCHUM, 29 April. — In de koolmijn « Karl Friedrich Erdstollen », in Wimmelhausen bij Bochum, naar dezen morgen een groot ongeluk plaats. Toen 42 mijnwerkers in den ophaalbak plaats hadden genomen en deze daalde, brak eensklaps het touw en de ongelukkigen vielen in de diepte. De lijken konden nog niet opgehaald worden. Men denkt dat al de mijnwerkers, welke zich in den ophaalbak bevonden, omgekomen zijn.

FRANKRIJK

De Fransche socialisten gaan niet naar Stockholm.

PARIJS, 29 April. — De « Humanité » publiceert het antwoord van de bestuurlijke kommissie van de socialistische partij op de bijeenroeping van een Internationaal Kongres te Stockholm. In het antwoord wordt o. a. gezegd : Geen enkel lid van de partij der Fransche socialisten zal een mandaat voor Stockholm ontvangen, daar deze konferentie pogingen voor een afzonderlijken vrede zou steunen. De Fransche socialistische partij kan dergelijke plannen niet bevorderen op dit oogenblik, daar de Duitsche regeering weigert haar oorlogsdoeleinden bekend te maken, daar Rusland zich voor de vrijheid inricht en daar de Vereenigde Staten thans ingrijpen om tot een duurzamen vrede te komen op grondslag van het volkenrecht.

De nood.

BERN, 29 April. — Parijsche bladen melden : De socialistische afgevaardigde Morel zal in de eerstkomende zitting der Kamers den minister voor voedselvoorziening ondervragen over de door hem getroffen en meerendeels slecht nageleefde maatregelen ,daar het tekort aan het land de grootste moeilijkheden kan veroorzaken. Volgens de « Petit Parisien » maakt Violette eene verordening voor den invoer der kolenkaarten. De kolenvoorraad zou in de verschillende Fransche distrikten plaats hebben met inachtneming van hun rijadom aan wonden en turfgronden. Afgevaardigden van de burgemeesters van het legergebied hebben tijdens een samenkomst met Violette dezen verzocht om een betere voorziening van levensmiddelen en kolen.

OOSTENRIJK-HONGARIJE

De Amerikanen.

WEENEN, 28 April. — De Korrespondenz Wilhelm deelt mede dat Amerikanen van elk geslacht en iederen leeftijd Oostenrijk-Hongarije kunnen verlaten binnen vier weken na de afkondiging van de afbreking der diplomatieke betrekkingen (9 April).

Zij kunnen dan naar Zwitserland gaan.

Na afloop van den termijn mogen de in Oostenrijk-Hongarije gebleven de monarchie niet meer verlaten.

De gebleven Amerikanen zullen niet worden geïnterneerd, indien zij zich niet aan persoonlijke misdrijven schuldig maken zullen zij niet worden lastig gevallen.

POLEN

Een Pool

tot goeverneur-generaal van Lublin benoemd.

WARSCHAU, 27 April. — Generaal-majoor Szeptycki, tot dusver bevelhebber van de Poolsche legioenen, is in plaats van feldzeugmeister Kuk tot goeverneur-generaal van Lublin benoemd.

SPANJE

Duikbooten.

BERN, 29 April. — De eerste Spaansche duikboot, type « Pera », is gisteren, begeleid door het oorlogsschip « Estremadura » in Karthagena aangekomen.

ZWEDEN

De staking.

STOCKHOLM, 29 April. — De staking der Zweedsche smeltovenarbeiders, die reeds van midden-Maart duurt, is nu geëindigd door een overeenkomst met het verbond der metaalbewerkers. De arbeid zal in het begin der volgende week hernomen worden.

Oorlogsberichten.

LEGERBERICHTEN.

DUITSCH.

WESTELIJK KRIJGSVELD.

Legers van veldmaarschalk kroonprins Rupprecht van Beieren :

Hevig trommelvuur voor zonsopgang op geheel het front van Lens tot Quéan ging op 28 April de slag vooraf waarvan de Engelschen voor de derde maal de doorbraak der Duitsche linies bij Atrecht verwachtten. 's Middags was de strijd gedaan : hij eindigde met een zware Engelsche nederlaag. Bij dagopkomst volgde de stapsgewijze aangelegde muur van staal, vuur, gassen en stof de Engelsche aanvalskolonnen op een frontbreedte van 30 kilometer. De zwaarste vijandelijke stoot benoorden de Scarpe was gericht tegen onze stellingen van Acheville bij Rœux; daar ontstond een buitengewoon hevige strijd. De Engelschen drongen in het door ons denkbeeldig versterkte Arleux, in Oppy, bij Gravelle en Rœux; daar trof de vijand de tegenaanval onzer infanterie. In een harde strijd van lijf om lijf werd de vijand stelselmatig uit onze eigene linies geworpen, die tot bij Arleux allen weder in onze macht zijn.

Ten zuiden van het Scarpe-dal ontstond terzelfder tijd een hardnekkige strijd. Onze dappere troepen trotseerden meermaals vijandelijke aanvallen op hunne ineengeschoten stellingen; ook daar zijn alle Engelsche aanvallen mislukt. Op de vleugels van het slagveld brak de vijandelijke aanval reeds in ons vernietigend geschutvuur ineen.

De verliezen der Engelschen zijn opnieuw buitengewoon groot.

De 28 April is een nieuwe eeredag voor onze infanterie, die, krachtig geleid en goed door hare zuster- en hulpwapens gesteund, tegen hare taak is opgewassen.

Op de andere westelijke fronten, ook in Champagne en aan de Aisne, evenals in het oosten en op den Balkan is de toestand niet veranderd.

FRANSCHE.

PARIJS, 28 April. — Bericht van 3 uur 's namiddags : Tusschen Saint-Quentin en de Oise tamelijk hevig geschutgevecht tijdens den nacht. In de streek van Saint-Quentin, schermutselingen met granaten tusschen de eerste linies. De vijand ondernam zonder sukses een aanslag op onze vooruitgeschoven posten bij Laffaux. Tamelijke bedrijvigheid van het geschut in Champagne. Een vijandelijke aanval, door een hevige beschieting voorafgegaan, werd ondernomen tegen onze loopgrachten ten oosten van Auberive; hij werd door ons machiengeweer- en spervuur gebroken. Op den linkeroever der Maas drong een onzer afdeelingen in de vijandelijke stellingen in de omgeving van hoogte 304 en bracht gevangenen mede.

PARIJS, 28 April. — Bericht van 11 uur 's avonds : Het wederzijdsch geschutvuur op geheel het front was op sommige oogenblikken zeer hevig in de streek tusschen Aisne en Champagne. Op den Chemin des Dames hebben wij vorderingen gemaakt en gevangenen genomen in de streek Ostel.

Op de andere fronten verliep de dag kalm.

Allerhande Berichten en Mededeelingen.

BERLIJN, 28 April. — Duitsche watervliegtuigen bestookten met goed gevolg de havenplaats Soelina met bommen. Men stelde groote branden vast in de omgeving der haven en op de lichters. Alle vliegtuigen keerden gelukkig terug, ondanks het hevig geschut der vijandelijke afweerkanonnen.

(Soelina ligt op de monding van den Donau, aan de Zwarte Zee.)

BERLIJN, 28 April. — Evenals op den derden dag van den slag bij Atrecht vermocht de door zijn bloedige verliezen uitgeputte vijand ook op den vierden dag in den slag geen groote inspanning te ontwikkelen. De pauze in den strijd waartoe de Duitsche verdediging hem gedwongen had, duurde ook gisteren in bijna alle vakken voort.

De geschutstrijd woedde intusschen op vele plaatsen met hevigheid voort. Bijzonder krachtig was het vuur van de Engelschen ten oosten van Loos en aan den noordelijken vleugel van het gevechtsfront.

Aan weerszijden van den weg Atrecht-Kamerijk ondernomen hardnekkige aanvallen ondergingen hetzelfde lot als die van vorige dagen.

In het hevige geschut-tweegevecht van den dag behielden onze batterijen de overhand. Zij verstrooiden ten westen van Lens samentrekkingen van Engelsche troepen, die in het onstuimige Duitsche vuur aanmerkelijke verliezen leden.

De vliegers waren boven het geheele gebied van de Scarpe zeer werkzaam.

LEEST ELKEN DAG
OP ONZE TWEEDE BLADZIJDE
HET DAGELIJKSCH PRAATJE
VAN ONZEN MEDEWERKER STAF

Gemengd Nieuws

Tramongeluk. — Een zekere Maria A..., 65 jaar oud, wonende in de Parmastraat, en die met doofheid is geslagen, stak Zaterdagmorgen den Waterlooschen steenweg over met een emmer steenkool, toen ze door een voorbijrijdende tram werd omvergestooten. Zij viel op de spoorstaven neer en, voordat de geleider kon stilhouden, was ze onder de tram verdwenen. Het arme mensch is zeer erg gewond. In een nabijgelegen apotheek werden haar de eerste zorgen toegediend en daarna werd ze naar hare woning overgebracht.

Dieven op de vlucht. — Zaterdag, omstreeks 1 1/2 uur 's morgens, betrapte de politie van Schaarbeek in de Leeuwenstraat vier kerels die bezig waren den spekslagerswinkel van M. B..., leeg te plunderen. De spekkleverende kerels moesten hun buit laten liggen en het met ledige handen op een loopen zetten.

Union du Crédit de Bruxelles 4 1/2 %
Spaarkas, interest 3,50 t. h. tot 5,000 frank

Diefstallen. — Verleden nacht zijn dieven met braak in de stoomzagerij van de Fontainasstraat gedrongen. Ze hebben er vijftien drijfriemen van 8 tot 12 meter lengte, die samen een waarde van ongeveer 2,000 frank hebben, gestolen.

— Een dergelijke diefstal werd denzelfden nacht gepleegd in de werkplatsen van de heeren D... en R..., Huidevetterijstraat. Daar maakten de schelmen veertien drijfriemen van allerlei afmetingen buit.

Een stoute diefstal. — Boosdoeners zijn Zaterdag in de kelderingen van den heer B..., Ribaucourtstraat, gedrongen. Ze stalen er elf zakken aardappelbloem voor een waarde van 11,900 frank. De stoutmoedige schurken hadden een wagen medegebracht, waarop ze hun buit laden konden, zonder door iemand gestoord te worden.

Kleine Kroniek

Onze landgenooten in Engeland.

In ons nummer van 7 Maart 1916 brachten wij een artikel naar aanleiding van een onderhoud, dat een onzer medewerkers had met een Vlaming, die nog maar pas, na zeventien maand in Engeland doorgebracht te hebben, naar zijn vaderland was kunnen terugkeeren.

Uit de verklaringen van dien Vlaming bleek dat de toestand onzer landgenooten die in Engeland verblijven niet erg rooskleurig is.

Af en toe lekte dan ook nog wat uit over de slechte behandeling der Belgen door hunne bondgenooten.

Einde 1916 verscheen in het Zwitsersch socialistisch blad « Volksrecht » een artikel van een uit Engeland teruggekeerd Zwitser. Uit dat artikel, dat wij gedeeltelijk overnamen in ons nummer van 13 December 1916, bleek, dat de Belgen, die in Engeland arbeiden, er niet veel beter aan toe waren dan de Kaffers of de andere kleurlingen in Engelschen dienst.

Dat die bewering op geen verzinsels berustte werd duidelijk bewezen door den hevigen veldtocht die in de Engelsche pers werd op touw gezet tegen de Belgische « broodroovers » en « onderkruipers ». De Engelschen konden het maar niet dulden dat Belgen in Engeland het werk verrichtten, terwijl zij zelf naar het front moesten. Die veldtocht verwekte destijds heel wat herrie in de Belgische milieu's.

Dat de toestand tusschen Belgen en Engelschen nog steeds gespannen is, blijkt uit berichten in de Engelsche bladen.

Naar de Londensche pers meldt, kwam het te Earlcourt, bij Londen, weer tot bloedige vechtpartijen tusschen de aldaar verblijvende Belgen en de Engelsche bevolking. Te Brompton Road sloeg het Engelsch gepeupel de Belgische winkels kort en klein. Een Belg loste revolverschoten, daarna begon een waar straatgevecht. Verschillende politiebedienden, welke partij kozen tegen de Belgen, werden door messteken gekwetst, ook werden Belgische kinderen door Engelsche werklieden mishandeld, daar zij het brood eten dat aan Engelsche kinderen toekomt. Naar de bladen van Birmingham melden, heerscht er groote ontevredenheid onder de Belgische metaalbewerkers, daar de Engelsche werklieden beter betaald worden. Om deze beweging te keer te gaan, werden de Belgen bedreigd dat men ze naar het front zou zenden indien zij niet rustig bleven. Deze bedreiging heeft aan den toestand niets veranderd. Er hebben voortdurend protestvergaderingen van Belgische werklieden plaats. Te Redmond en Barrow braken gedeeltelijke opstanden uit. Tusschen de Engelsche vakvereenigingen en het Syndikaat van Belgische metaalbewerkers bestaat er groote spanning. De Engelsche werklieden zijn niet tevreden met de immer grooter wordende mededinging en eischen dat er nu reeds maatregelen zouden genomen worden om de Belgische werklieden na den oorlog terug naar hun land te zenden.

Kapitalen te plaatsen
op hypotheek van eersten rang (4352)
Schrijven : Eugène Plaskylaan, 38, te Schaarbeek.

Vlamingen, Ieren en Polen in Engeland.

Op Sint Patricks dag (St. Patrick is de patroon van Ierland)hebben de Vlamingen die te Burnbank (Schotland) verblijven, een feest ingericht dat door vele Ieren en Polen werd bijgewoond. De Polen beschikken daar over een lokaal, dat zij voor de gelegenheid aan de Vlamingen hadden afgestaan. De kranige « Stem uit België » die te Londen verschijnt, schrijft over dit feestje :

« De Polen hadden het tooneel en de aanpalende kamer weerom eens met liefde aan de Vlamingen afgestaan. Voegt nog de Ieren bij de Polen, en daar hadt gij een samenwerking, bij toeval als ge wilt, van Ieren, Polen en Vlamingen, van kinderen van drie zusterrassen, die wij, in onze liefde, nooit van malkaar hebben gescheiden. Waarom ? Dit behoeft hier niet verder te worden uitgelegd !

Het Vlaamsche Meisjeskoor, onder leiding van Meester Trock, trad op. De flinke pianist De Vries was van 't nabijgelegen Wishaw overgekomen om den zang te begeleiden.

Welgekende melodiën weerklonken, aangrijpend, eenvoudig roerend. 't Volk luisterde droomend. Was men dan weer in Vlaanderen ?... En de Ieren in de zaal droomden mee. 't Was de dag van St Patrick. Raadden ze hoe nauw Ierland en Vlaanderen vereenigd zijn in één Geloof, Hoop en Liefde ? De juffrouwen Florence en Maria van Outrijve zongen liederen. De eerste begon met de sympathie van Vlaanderen voor Ierland te vertolken ; zij zong met hare heldere gevoelvolle stem « The Shamrok ». De ontroering pakte aller harten..... de toejuiching was geestdriftig.

De heer Trock zong « Mijn Moederspraak », het heerlijk lied van den Nederduitschen dichter Claus Groth, getoonzet door Peter Benoit. Onder leiding van Karel Goetgebeur werd een Vlaamsch tooneelstuk opgevoerd. Een Vlaamsch priester voerde bij de pauze het woord. Hij sprak ook over Vlaamsch-Waalsche verhoudingen en zei dat « in de waardeering voor malkanders oprechte liefde voor het eigen volk en de eigen taal ; in de waardeering van malkanders bewust rasgevoel en gewettigde rasfierheid, de eenheid ligt en de eendracht van Walen en Vlamingen in het Belgisch staatsverbond. »

Is het waar, voegt de « Stem uit België » er oolijk bij, is het waar, dat er zelfs nog ministers zijn die dit niet verstaan,.... (« De Toorts. »)

Van der Velde uitgefloten te Parijs.

Op Zondag 1 April heeft de Fransche « Ligue des Droits de l'Homme » te Parijs een betooging op touw gezet ter eere der Russische Revolutie.

De heer Van der Velde en een vijftal andere kopstukken van het socialisme zouden er het woord voeren.

Vooreerst liep alles nog al vlot van stapel. De drie eerste sprekers, Basch, Bérard en Aulard gingen er duchtig op los en werden toegejuicht. Toen echter onze oorlogzuchtige « Minister van Munitie », de heer Van der Velde, die als vierde spreker zou optreden, recht stond, ging er uit de zaal een geweldige storm op. De Fransche socialisten wilden aldus hun afkeuring te kennen geven over Van der Velde's optreden tegen het hervatten der internationale betrekkingen. De Belgische « leader » wilde toch spreken. Volgens het verslag van « Le XXième Siècle », die over het voorgevallene natuurlijk razend is, mocht het hem niet gelukken zich te doen verstaan.

Gedurende een half uur, zegt de Parijsche « Journal du Peuple », wisselden beurtelings de krachtige « hou ! hou ! » af met revolutionnaire liederen. » En boven het gerucht klonk aan het adres van Van der Velde : « traître ! renégat ! vendu ! », en dat alles werd, volgens « Le XXième Siècle » door de anti-oorlogsgezinde socialen met stokslagen onderlijnd !

De volgende sprekers n.l. Jouhaux en Renaudel mocht het niet gelukken de orde te herstellen. Zij moesten hunne spreekbeurt opgeven. De dagorde die door het Bureau was voorbereid kwam zelfs niet ter sprake.....

't Moet daar plezierig zijn toegegaan..... En of Huysmans nu in zijn vuist lacht ! (« De Toorts. »)

Goede voornemens.

Eenige « Belgische » parlementairen, die in Engeland verblijven (waarom niet op hun post ?) hebben het noodzakelijk geacht ook hun woordje in te brengen in het koncert der « goede vaderlanders » ; zij veroordeelen den « Raad van Vlaanderen ».

De Raad van Vlaanderen, meen ik, zal er noch beter noch slechter om worden !

Eenige in Engeland gevluchte Belgische parlementairen dus hadden het weer over de Vlaamsche kwestie. En om er de gewoonte niet van te verliezen hebben zij hunne meening nog eens te kennen gegeven en hun vertrouwen (sic) uitgesproken « de voir les revendications flamandes solutionnées en temps opportun et par les mandataires de la nation ».

×

En nu van twee een.

Of er bestaat geen Vlaamsche kwestie, zooals de heer Hymans die lid is van het groepje dat uitdrukt, en dan vragen wij waarom die heeren nu toch spreken van « revendications flamandes », die moeten worden opgelost.

Of er bestaat wèl een Vlaamsche kwestie, en dan stellen wij de vraag, wat of het Belgische Parlement in de afgeloopen 87 jaren heeft gedaan, dat aan Belgische « Parlementairen » het recht geeft het vertrouwen van het Vlaamsche volk op te eischen. Ons komen praten van « temps opportun » en van wachten, dat gaat werkelijk na 87 jaren niet meer op ! (« De Toorts. »)

Eerst wij, dan de anderen.....

Kamiel Huysmans streeft er naar, èn als socialist, èn als internationalist, tot den zoo vurig door iedereen gewenschten vrede te komen. Wie kan hem in dat streven afkeuren ?

Kamiel heeft zich dan ook, evenals andere socialisten, naar Stockholm begeven, naar de socialistische konferentie.

Dat ergert de brave Belgische « entretenus » in Nederland, die vreezen dat het mocht vrede worden. Zij eischen dan ook een sanktie tegen den socialist Huysmans.

Léonce schrijft zelfs : « In alle geval verwachten alle Belgen, dat onverwijld een einde worde gemaakt aan een even noodlottige als verderfelijke, geen dag meer te dulden propaganda, die reeds veel te lang heeft geduurd. »

Het woord is nu aan Havere.....

Kanonnenvleesch !

Wij lezen in de « Nieuwe Rotterdamsche Courant » :

« De Belgische regeering zal over eenigen tijd de kategoriëen 5 en 6, d. w. z. de gehuwde mannen en gezinshoofden van 35 tot 40 jaar oproepen. De oproep zal, onvoorziene gebeurtenissen uitgesloten, over een paar maanden geschieden. »

DAGELIJKSCH PRAATJE

Grooten stelen, kleinen stelen.....

Hebt ge nog een oude krant van vóór den oorlog liggen ? Lees daarin de kroniek der diefstallen en vergelijk ze met die van thans : een tijdverdrijf dat u niets kost. Vroeger werden juweelen gestolen, en zilverwerk, en looden buizen, en aandeelen van een stadsleening, en bankbriefjes. Toen gingen de heeren dieven liefst regelrecht naar de brandkast ; nu gaan ze regelrecht naar de schapraai. Alleen het eten heeft nu waarde. Met geld of met goud kan men niet eens een dubbel rantsoen krijgen van dat beter, van dat witter brood dat ons sedert enkele dagen te Brussel gegeven wordt, maar waar we alweer te weinig van krijgen om te leven en te veel om te sterven.

Ik sla een krant op, de eerste de beste onder de vele, die op mijn werktafel liggen. 't Is omdat men hun brood en koren weigerde dat zeven gewapende mannen Lodewijk Walravens en diens knecht, Emil Vervant, met messteken hebben gedood en Theofiel Walravens doodelijk gewond, te Sinte-Maria-Lombeek. In de Lakenstraat werd een kerel aangehouden die gestolen cacao vervoerde. In een slagerswinkel der Keulenstraat en in een andere van den Leuvenschen steenweg heeft men groote stukken vleesch gestolen. In de Grisarstraat stal men voor 2,500 frank eetwaar. Dit voor Brussel en omstreken. Te Luik, in het Sportpaleis, werd drie honderd kilo ossenvleesch en gerookte worst meegenomen. Er werd brood gepikt in de rue de la Liberté en in de rue Villette. In het Naamsche, te Cogneleee, stal men 250 kilo graan, 100 kilo aardappelen en anderen mondvoorraad. Te Loyers hebben dieven 130 kilo meel, 35 kilo rijst en 30 kilo boonen meegenomen. Dat alles staat te lezen op een en dezelfde bladzijde van een krant, die ik uit den hoop heb gehaald.

Er staat echter nog wat anders in te lezen.

Te La Louvière heeft een arme drommel een hesp gestolen. De dagbladschrijver, die dezen diefstal in zijn krant verhaalt, zegt dat de spekslager daar de schuld van is. De spekslagerswinkels, zegt hij, zijn opgepropt met koopwaar tegen twintig frank het kilo, vol lekkere beetjes die alleen de nieuwe rijken, de verschbakken oorlogsparvenu's kunnen koopen. De weelderige uitstalingen, daken de stumpers uit. De sukkelaar, die een hesp stal, was verblind door dien overvloed en door die pracht, volvoerde zijn schelmstuk en liep met de buitgemaakte hesp naar zijn kinderen, die weenden van den honger....

Neen, we mogen nooit een diefstal goedkeuren. Maar dat zal er zachtjes van komen, als men ziet dat een gewoon nieuwsaanbrenger van een dagblad, een man die dan toch slechts objektief de feiten weergeven moet en geen kantteekeningen dient te maken, zich laat verteederen en den hespendief met zijn van honger stervende kinderen bijna de absolutie geeft.

Het zal er van komen, dat men zich afvragen zal : « Wie is de groote dief : hij, die geen honger heeft, maar die met het geld dat hij op oneerlijke wijze gewonnen heeft door zijn medemenschen uit te hongeren eetwaar koopt die hij in dezen tijd missen kan, of de stakker, die zich nooit aan een oneerlijke daad vergreep, maar die het toch niet over zijn gemoed kan krijgen dat zijn kinderen van honger zitten te huilen ? »

Als baron Zeep lang genoeg den armen drommel heeft geschoren en gestroopt, en die arme drommel steelt dan om niet van honger te vergaan en om zijn kinderen niet te zien sterven, dan staat die arme drommel buiten de samenleving en baron Zeep zit in een bar met een geschilderde slet en drinkt champagne van zestig frank de flesch !

Te Luik in de Beurs werd het gerucht verspreid — en men moet niet vragen wie dit gerucht verspreidde — dat het broodrantsoen alweer geweldig ging verminderen. Onmiddelijk verhoogden de kooplui in zelfrijzend meel voor pannekoeken den prijs hunner waar met een vierde op. Dat noemt men nu eenmaal handel drijven : de lui den schrik op het lijf jagen, hun doen inzien dat ze weldra, geheel uitgemergeld, niets anders meer zullen vermogen dan nog de kracht vinden om in 't water te springen, en dan, aan ongelooflijke woekerprijzen, een handvol oorlogsmeel versjacheren, een voortbrengsel der knoei-scheikunde, waar wellicht niets in zit dan vuiligheid. Moeders doen weenen, kinderen met den hongersnood bedreigen, en zelf smullen aan vette ganzenleverpastei van dertig frank het pond : een mooi baantje ! En hoe jammer, dat Multatuli niet meer daar is, om die ellendelingen zijn vloek in 't gelaat te slingeren !

Het zal er van komen, let er op, dat we toegevend zullen zijn voor de stumpers, die van een rijkvoorziene uitstalling een brok vleesch stelen. Ongelukkig genoeg komt het er niet van, dat we de gieren van den woekerhandel uit de geparfumeerde bar's halen en die nobele uithongeraars een maand lang verplichten, niets anders te eten dan wat ze zelf versjacherd hebben.

STAF.

BINNENLAND

UIT GENT

Dood gevonden. — Vrijdagmorgen, omstreeks 11 3/4 uur, is de genaamde B. De G..., geboren te Gent op 7 Januari 1833, wonende Kuiperskaai, 8/77, dood gevonden in hare kamer. Een genesheer werd bijgehaald, die den dood vaststelden en het overlijden toeschreef aan een hartziekte. Het lijk der ouderlinge is naar het doodenhuis overgebracht.

In het water. — Vrijdagavond, omstreeks 8 1/2 uur, is het kind Karel De G...., 12 jaar oud, wonende Berouwstraat, 106, in het water der Vogelzangkaai gevallen. Het werd gelukkig gered door K. Van Imschoot, 33 jaar oud, wonende Queteletstraat, 8, die gansch gekleed in het water sprong. De geredde knaap is naar zijn woning overgebracht geworden.

BRIEF UIT ANTWERPEN.

Nog altijd maar klachten ! — De krant der reklamaties. Hoe men aan soep geraakt. Arme burgerpolies ! — Rond de Beurs. Voor de blinden.

Dat eerste zonnestraaltje, vanochtend, heeft den Sinjoren toch weer wat moed gegeven. « Een maand achteruit ! » hadden de lui gezegd, een maand achteruit voor de aardappelen, de groenten, wat weet ik al, omdat de kou in de lucht bleef en regen en hagel, ja zelfs sneeuw, er maar bleven uitvallen, al is Paschen reeds een tijdje voorbij. Er kwam dan ook geen einde aan het gegabber, het gesnater, het gezanik en het gegiegauw der ongeluksprofeten en der klappeien, die verzekerden, dat we 't nog juist een maand konden volhouden, en meer niet. Al die zwartgalligen wisten hun klachten uit te storten in een krant, waarvan ik u het ontstaan heb bericht, en die voor doel heeft de misbruiken in de voedingskwestie aan den schandpaal te spijkeren. Een ondankbaar baantje, dat hebben de opstellers van dit onlangs verschenen nieuwsblad ondervonden, want pas hadden ze het veroutwaardigd epistel van een of anderen misnoegde tegen de inrichters van de algemeene voeding opgenomen, of ze kregen één recht op antwoord, en ze moesten bekennen, dat ze zich vergist hadden. Gewoonlijk was dit recht op antwoord dan in behoorlijk Nederlandsch opgesteld, wat niet het geval is met het proza van onze nieuwe krant, waarin een taaltje wordt neergelegd om een dokwerker te doen blozen. Er wordt voorgewend, dat men voor het volk schrijft, en men dus geen opgeschroefde taal hoeft te gebruiken ; maar de minste werkman, hier te Antwerpen, krijgt wel eens een Hollandsch blad in handen en heeft zich aan een fatsoenlijke taal gewend, sedert den oorlog, zoodat hij best met beschaafd Nederlandsch zou voorlkunnen. Tot daar : dit zijn mijn zaken niet, en ieder heeft totdusver het recht onze taal belachelijk te maken zooveel hij wil.

Hoe ongekunsteld ook de klachten worden neergeschreven in het nieuw orgaan der misnoegde Sinjoren, toch moet men bekennen dat er reden tot klagen bestaat, zelfs..... vanwege degenen, die gelast zijn met de bedeeling van het weinige, dat ons toekomt. De twee te Antwerpen gevestigde samenwerkende maatschappijen, voor goedkoope middagmalen, het « Burgersspijshuis » en het « Antwerpsch Noenmaal » doen dapper haar best om ieder te bevredigen, en er mag wel eens hulde gebracht worden aan degenen, die aan het hoofd dier instelingen staan, en de dames en juffers, die zich kosteloos ten dienste stellen der ondernemingen. In de maand Maart werden bij het milhoen middagmalen uitgedeeld in Antwerpen, Berchem en Borgerhout, en voor April zal het getal zeker nog grooter zijn.

Ook de soepbedeeling geniet van dag tot dag grooter belangstelling, en, hoewel het getal dergenen, die er van gebruik maken, dagelijks stijgt, toch vermeerderen maar toe de klachten. De soep, zoo heet het, deugt niet, — maar er worden toch allerlei middeltjes uitgezocht om dubbel rantsoen te krijgen of de waakzaamheid der bedienden te verschalken.

Zoo werden in een enkel soeplokaal op een enkelen dag meer dan honderd rantsoenen meer uitgedeeld dan opgeschreven waren, en het heeft heel wat hoofdbrekens gekost eer men de list ontdekt had, waarvan de lui zich bedienden om tot twee- en driemaal bediend te worden. Nog andere vernuftige middeltjes worden verzonnen. Ge moet weten, dat hier, over ander dag rijstsoep of boonensoep wordt gegeven. Over het algemeen wordt de boonensoep smakelijker en voedzamer geacht. Nu kwam een bejaard vrouwtje aan den bestuurder van een der soeplokalen zeggen, dat het haar vrij moeilijk was, iederen dag te komen, en vragen of het niet mogelijk zou zijn, haar rantsoen voor twee dagen te geven. Zulks werd haar toegestaan ; doch men bemerkte alras, dat het vrouwtje alleen de dagen van de boonensoep kwam om haar dubbel rantsoen, en toen men haar verzocht twee kannen mee te brengen, de eéne voor boonen-, de andere voor rijstsoep, toen schoen het vrouwtje plotseling uit de samenleving verdwenen.....

Men mag zeggen wat men wil, het inrichten van de voedselbedeeling loopt niet van een leien dakje. Ik heb dat hedenochtend nog vastgesteld op de Van Dijckkaai, waar de kaarten worden gegeven voor het bijrantsoen suiker ten bate van menschen boven de zeventig en kinderen beneden de drie jaar. Mevrienden, wat was dat daar een herrie ! Daar waren, natuurlijk, de oudjes van boven de zeventig in eigen persoon, die in het gedrang stonden met de moeders, die gezegend zijn met kinderen onder de drie jaar, en, tot te'ken der waarheid, die wurmpjes hadden meegebracht. Onbedaarlijk geschreeuw uit de nooit vermoeide keel van gezegde wurmpjes, geklaag uit den mond der oudjes, het alles overstemd door de klachten der moeders, die het toch miserabel vonden, zoo'n organisatie ! Daar stonden natuurlijk een half dozijn mannen bij, die iederen dag komen om een of ander te vragen, en die den mond vol hadden van verwijtingen en vermaledijdingen voor de inrichters van 't ellendig boeltje. Ze waren allemaal « aan den Duitsch verkocht », zoo heette het ; ze zorgden er wel voor dat hun eigen kelders welvoorzien waren, en de arme mensch moest dan maar van honger « krevéeren », in afwachting van pest, cholera, mond- en klauwzeer en andere onplezierige dingen meer.

Een burgerpolies, voor de deur van het lokaal, moest het ontgelden. 't Was ook zijn eigen schuld, dat er zoo'n gedrang was ! Waarom deed hij de lui niet op een rij gaan staan ? Hij, burgerpolies, moest toch zijn stiel kennen, niet ? Hij had nu toch de macht in handen, verzinnebeeld door den geduchten knuppel ! De stakker « die de macht in handen had », zweette water en bloed en verloor zijn zinnen te midden van al dat geharrewar. Waarom hij toch betaald werd, als hij de menschen niet in bedwang kon houden ? Waarom er burgerpolies moest zijn, als zo toch nog geen veertig of vijftig menschen baas kan ?

Die veertig of vijftig menschen werden dan met groepjes binnengelaten en moesten op de trap gaan staan. Daar stond dan ook een tweede burgerpolies, een die, in tegenstelling met zijn kollega aan de voordeur, niet gemakkelijk viel en veel meer organisatiegeest had. Daar ging alles bijgevolg ordelijk, maar nu waren de lui natuurlijk al even ontevreden over den burgerpolies, « die de menschen behandelde als slachtvee ». Wat dacht die « ârrege » wel ? (Een « ârrege », een « erge » is te Antwerpen een drieste, aanstellerige persoon, een « Jan Onversaagd », die denkt dat 's keizers kat zijn nicht is.) De burgerpolies het de lui maar vloeken en ging bedaard zijn gangetje. Maar daaraan kunt ge zien, hoe moeilijk het is, voor iedereen goed te doen !

De herrie vóór de verschillende lokalen waar voor de openbare voeding wordt gezorgd, is zoo al het eenige, dat een weinig leven in onze stad brengt en den wandelaar een oogenblikje stilhoudt. Voor het overige is het er hier maar treurig mee gesteld. Kuier van het Station tot aan de Werf. — de klassieke wandeling der Sinjoren. — en ge zult niets ontdekken dat het bespreken waard is. Op en al ziet men aan de Twaalfmaandenstraat de mannen van de Beurs, de halfambtelijke « Beurs », waar soms-gekibbeld wordt met degenen, die kwaad garen spinnen, maar waar al bitter weinig wordt afgehandeld. Een mooi voorwendsel, die «halfambtelijke», om een paar uurtjes van huis weg te zijn, en met eenige vrienden vóór de toonbank te gaan staan der « bars », daar in de buurt, waar voor een glas bier gedobbeld wordt onder de schoone oogen van vriendelijke buffetjuffers..... Maar 's avonds is de stad geheel doodsch en als de lui uit de bioskoop komen, loopen ze mekaar bijna op het lijf. Want nog steeds trekken de bioskopen volk, wat eenigszins te wijten is aan de schaarschte der steenkool. Als men voor eenige stuivers den ganschen avond warm kan zitten....

Liefdadigheidsfeesten worden er ook met de vleet ingericht. Of ze alle het vermelden waard zijn, weet ik niet ; maar ik zeg toch graag een woordje over een feest, dat gegeven werd ten voordeele van het « Kleedingswerk en Hulpkas der Beboeftige Blinden », en dat bijzonder wel gelukt mocht heeten. Een talrijk en belangstellend publiek in de ruime, schitterende zaal van « Anvers Palace », waar de artisten van den Nederlandschen Schouwburg met veel kunde twee eenakters opvoerden : « Het Kind », van Heyermans, en « Bietje », van Maurits Sabbe, en waar men nog de mooie stem van Mevr. Van Hal-Struyf en deze, niet minder geschoold, van M. Martin Peuss kon toejuichen. Verder gunde men een luid applaus aan een lied, « De Blinde bij zijn Ontwaken », dat gedicht en getoonzet werd door M. P. Kouyser, voorzitter der maatschappij, en met veel gevoel voorgedragen door M. Pira. Om den goeden uitslag van dit feest dient vooral hulde gebracht aan den stichter der maatschappij, den heer Louis Jacobs, den nooit volprezen menschenvriend, die steeds te vinden was voor werken van weldadigheid, en daardoor, evenzeer al door zijn minzaamheid ieders achting heeft weten te verwerven.

SINJOOR

TIJDSCHRIFTEN

« **Der Belfried** », nummer 9. Mr. Fritz Norden, advokaat bij het Hof van Beroep te Brussel, opent dit nummer met een uitvoerige studie over de advokatuur en de politiek in België. Het artikel is van iemand, die met de Belgen en de Belgische instellingen zeer ingenomen is — meer dan de Belgen zelf vaak. Als vreemdeling mag zijn oordeel dus wel van aard zijn om troostrijk voor ons te heeten. Troostrijk noem ik het tevens dat het ons gegund wordt zulke studiën in dezen bangen tijd te lezen : de oorlogsliteratuur brengt dus Goddank toch nog wat anders dan smalende kleineeringen en nijdige scheldwoorden. Het volk en de advokatuur — aldus wil Mr. Norden aantoonen — vormen in België twee nauw met elkander verbonden bestanddeelen : het eene laat zich zonder de andere niet denken. Hij toetst die bewering aan de geschiedenis der Nederlanden, die reeds in de 15e eeuw voor alle grootere plaatsen van ons land rechtsgeleerde voorsprekers aanboekt. In alle woelige tijden stonden de advokaten voor het volk in de bres en moesten er vaak voor boeten. Na een langen strijd tegen den veldheer Napoleon, die natuurlijk met de togadragers niet zeer ingenomen was, werd de korporatie der advokaten door het dekreet van 14 December 1810 opnieuw erkend. Dit dekreet heeft nu nog kracht van wet in België. Het had zeer verstrekkende gevolgen. Het legde een der grondslagen van de verfransching onzer balie en de naäperij van Frankrijk in ons gerecht. De advokaten werden daardoor in 1815 onmiddellijk de vijanden van het Hollandsch regime. België werd dan ook door advokaten geschapen en tot nog toe hebben dezen in ons land alle aanzienlijke plaatsen in het bestuur behouden. Of iedereen de woorden van Mr. Norden zal beamen, waar hij zegt : « En het land voelde zich onder hun heerschappij zeer wel », dit laat ik liefst in het midden.

Deze bezadigde, misschien wel wat subjektief getinte studie is overigens, als gezeid, merkwaardig en lezenswaard. Er hoort nog een mooi portret van Henri van der Noot (1730—1826) als titelplaat bij.

Dr. Wilhelm Hausenstein schrijft over het sociale karakter der Vlaamsche Beweging en de Belgische socialisten. Vlaanderen blijkt in België het sociaal zwakkere gedeelte. De Vlaamsche Beweging is dientengevolge een sociaal, sociaal-ekonomisch en sociaal-kulturreel problema. Merkwaardig genoeg hebben juist de Belgische socialisten dit problema het minst van allen in aanmerking genomen. Doch de oorlog heeft daarin verbetering gebracht. Naast het Vlaamsch Ekonomisch Sekretariaat zijn ook Vlaamschgezinde socialisten komen te staan. Toch blijft een Vlaming als Kamiel Huysmans nog afzijdig : het eng partijbelang legt bij hem nog te veel gewicht in de schaal. Zie daar eenige hoofdgedachten van dit zeer uitvoerig en overzichtelijk artikel.

Edgar Steiger heeft het over onzen Limburgschen minnezanger Heinric van Veldeke en zijn grooten invloed in de Duitsche landen. Veldeke was de bemiddelaar tusschen het kultureel hoogstaande Frankrijk en het minder ontwikkelde Duitschland. Hij is de eerste geweest, die de volmaakte zangkunst der Provençaalsche troubadours en der Fransche trouvères in het Duitsch met sukses nabootste. Hij is de eerste geweest, die het rijm over den Rijn droeg, waardoor hij een stempel drukte op geheel de Middelhoogduitsche dichtkunst. Sedert Veldeke's Eneïde was een geslacht lang al wat Vlaamsch was troef in Duitschland. Vlaamsch en voornaam waren synoniem. Zooals men ziet een overzicht dat vrij is van opgeschroefdheid en nationalen eigenwaan.

Dr. Roland Schacht geeft een zeer geslaagde karakteristiek van Eugeen Laermans. Laermans schildert geen gebeurtenis, maar een gebeuren. Hij beeldt niet anekdotisch, maar menschelijk, geen menschen, maar de menschen uit. Zijn kunst is abstraktie en behelst een eigenaardig rythme. Aan Laermans' schilderij : De Dooden gaat steller zijn beschouwingen na.

De Glossen handelen over de onlangs door « Le Correspondant » gepubliceerde briefwisseling van Leopold I met Adolphe Thiers tusschen 1836 en 1864. Er is daarin o. a. reeds kwestie van een Fransch-Belgisch tolverbond.

De aflevering bevat twee illustraties bij het artikel over Veldeke en mooie reprodkties van Laermans' schilderijen : « Jong Meisje », « Feestavond », « Avondgebed », « De Doode » en « Begrafenis » (ets). P.

KUNST EN WETENSCHAP

Nog de voorbarige dood van Broeckaert.

De « Stem uit België » brengt volgenden vermakelijken brief :

Beste Flor,

Dat brutale antwoord van Maantje Broeckaert op de verschillende doodsberichten die over hem verschenen,

heeft me woest gemaakt. Ik vind het eene impertinente aanstellerij van zaliger Maantje, en ik kan het maar niet begrijpen hoe iemand op zoo grof domme wijze zijn toekomst kan in duigen slaan.

Heeft die man dan niet ingezien welke heerlijke toekomst hem als schilder te wachten stond in geval hij « dood gebleven was »! We zouden in kranten en tijdschriften over zijn persoon en zijn kunst hebben geschreven op zoo ziel-roerende wijze, dat jonkvrouwen en freules zouden gezucht hebben, boezem-diep van melancholie en spleen, dat al zijne belagers, d. i. kunstkritiei en schuldeischers zouden beschaamd hebben gestaan voor alle eeuwen, en al dadelijk (om aan erfgenamen geen bewijzen te laten van onbehoorlijke kruick of van reeds geschreven kwitanties), dit alles zouden vernield hebben. We zouden zooveel spektakel over zijn dor gebeente hebben gemaakt, dat zijn verzenbundels met gansche uitgaven zouden worden verkocht, en zijn schilderijen duizenden zouden hebben opgebracht. Verbeeld u toch! Maantje Broeckaert en honderd-duizenden. Hij zou er een paar jaar later over heengaan, zijn vrienden zouden zwijgen, — en dan, al op een zekeren dag, zouden Havas, Reuter, Wolff, Stefani, Information, Associated Press en XXe Siècle (hum!) door de wereld het nieuws seinen : « Menschen der aarde, Maantje Broeckaert is niet dood. » Maantje zou de fortuin al vast hebben en zijn botten vogen aan reklamaties. Hij zou trouwens in de mode zijn en 't ding was geklonken. Gelukkig Maantje!

En dat heeft hij nu zelf op barbaarsche wijze verfomfaaid.

'k Ben trouwens niet de eenige die zoo denkt. Ik zat met Jan Grauls in de « Guillaume Tell » 'n bittertje te drinken, toen Piet Heuvelmans naar me toe kwam.

— Zeg, Herman Broeckaert is dood.

— Zoo? deed ik met groote oogen; ik heb hem over een paar uur nog gezien met Jan Bernaerts.

— 't Kan me niet schelen, zei Piet, maar dood is hij, 't staat in de Duitsche en Hollandsche kranten en zelfs in de « Legerbode ».

En hij haalde uit zijn portefeuille uitknipsels uit de « Kölnische », 't « Algemeen Handelsblad », de « Legerbode ».

— Is hij dood, ja of neen? insisteerde Piet koppig.

— Hij « is » dood, beaamde Jan Grauls. 'k Wist wel dat hij zijn lang haar had laten knippen omdat Jan Bernaerts gegeneerd was, maar dat het zóó erg was had ik niet verwacht.

— Is hij dood, ja of neen? vroeg Piet ook aan mij.

— Dood! gaf ik hem op treurigen toon gelijk. Toen stelde Jan Grauls voor in « Het Belgisch Gezin » nog een glas bruine te gaan drinken op Maantje's zielezaligheid, en omdat de bruine er bijzonder goed is.....

Op die wijze vernam ik het en liep er weemoedig om den godganschen dag.

Nu komt Maantje dat allemaal, zonder het hem gevraagd werd, bederven. Waar bemoeit hij zich mee? Piet houdt mordicus aan de waarheid van 't bericht in de « Legerbode » en Jan Grauls heeft nutteloos drie demi's betaald.

Maantje is en blijft dood, ik raad alle vrienden aan 't daarmee eens te zijn en hem niet toe te laten er iets aan te veranderen. Dood, steendood, — en hij zal ons in zijn ouden dag zegenen.

Dank voor de plaatsing. beste Flor, en mijn twee handen.

Uw Ernest CLAUS.

De alkohol in Frankrijk.

In het laatst verschenen nummer van de « Comptes rendus » der Fransche Akademie van Wetenschappen komt het volgende voor :

Het lid van den Parijschen gemeenteraad Rendu heeft aan den voorzitter van de Fransche Akademie een brief geschreven, waarin hij zegt, dat ook in de toekomst aan de weezen moet worden gedacht., en zij voor de gevaren moeten worden beschermd, waaraan zij zullen zijn blootgesteld. Een van die gevaren, misschien wel het grootste van allen, is de alkohol. Nu kan men wel tegen dien geesel vechten, maar wat men verplaatst verdwijnt niet. De Akademie zou dus een zeer eervol werk verrichten, indien zij een prijsvraag uitschreef, om den alkohol door een versterkenden en opwekkenden drank te vervangen. Men moet dit vinden, en welk een dienst zou aan de menschheid worden bewezen! De wetenschap vindt het doodaanbrengende oorlogstuig uit, zij moet daartegen het geneesmiddel vinden.

De gezondheidskommissie, in wier handen de brief van den heer Rendu gesteld was, gaf als haar oordeel te kennen, dat deze met zijn voorstel klaarblijkelijk alle de in Frankrijk gebruikte, niet voor de gezondheid schadelijke, alkohol bevattende dranken (wijn, bier, cider), in staat acht om het alkoholisme te begunstigen, en het even duidelijk is dat, indien de Akademie Rendu's voorstel aannam, zij zijn zienswijze zou deelen. Zijn, vroeg de kommissie, die dranken, ten opzichte van het alkoholisme, zoo gevaarlijk ,dat ze door een versterkend en opwekkend, doch geheel alkoholvrij artikel moeten worden vervangen?

Heeft de wijn, die in een groot gedeelte van Frankrijk de meest verspreide drank is, en belangrijk aandeel in de slechte gevolgen van het alkoholisme? Deze zijn in de wijndistrikten veel minder, dan in die, waar het wijnverbruik geringer is. De meeste gevallen van alkoholisme, die in de streken van den wijnbouw voorkomen, worden niet door het wijngebruik aangewakkerd, maar door het drinken van brandewijn, en voornamelijk den van draf gestookten brandewijn, een echt vergift, waarvan het gebruik en de fabricage snel toenemen, dank zij het voorrecht, hetwelk de branders genieten, die voor eigen gebruik brandewijn stoken.

Zeker, er zijn lieden, die van wijn misbruik maken en dronkaards worden, maar zij vormen slechts een zeer kleine minderheid van het groot aantal wijndrinkers, die zich niet te buiten gaan. Wijn is een gezonde, versterkende en opwekkende drank, die de spijsvertering bevordert en de nadeelige gevolgen van het gebruik van dikwijls minder goed drinkwater vermindert, en het zou waarlijk overdreven zijn hem af te schaffen onder voorwendsel dat er wel eens misbruik van gemaakt kan worden. Dat de wijn tijdens dezen oorlog en in het bijzonder gedurende het ruwe winterweer, voor de soldaten een kostelijk versterkend middel is geweest, mag men niet vergeten. Zonder eenig steekhoudend hygienisch motief den wijn in diskrediet te brengen, zou des te meer te betreuren zijn, omdat Frankrijk een wijnbouwend land is, en zijn in de geheele wereld beroemde wijnen een der voornaamste bronnen van Frankrijk's rijkdom zijn.

Cider en bier verdienen, evenals wijn, de algemeen toegekende reputatie van te zijn : niet voor de gezondheid schadelijke, alkohol bevattende dranken. Indien in Normandië en in Bretanje het alkoholisme verontrustende afmetingen aanneemt, dan is daaraan niet de cider schuld, maar 't zijn weer de eigen brandewijnstokers, die al het kwaad veroorzaken, en die het gebruik van hun produkt calvados (ciderbrandewijn) aanmoedigen.

Hoewel de gezondheidskommissie het dringend noodzakelijk acht, dat het alkoholisme wordt bestreden, voornamelijk door en algeheele en definitieve opheffing der stokerijen, die van draf brandewijn bereiden, ontraadt zij aan het voorstel Rendu gevolg te geven.

Geen Nobelprijs in 1917.

Naar uit Stockholm gemeld wordt, heeft de Nobelstichting zooëven besloten, dat evenals verleden jaar, ook dit jaar de Nobelprijzen voor natuurkunde, scheikunde, geneeskunde en letterkunde niet zullen toegekend worden. De prijs zou eerst den 1 Juni 1918 toegekend worden. Daarbij werd besloten, dat de intresten van het bedrag van den prijs, van het oogenblik af dat hij toegekend wordt tot het tijdstip waarop hij werkelijk uitbetaald wordt, ook aan den winner van den prijs zullen betaald worden.

BRIEVENBUS

V. L..., Vilvoorde. — De normaalschool der Berkendaalstraat is voor Walinnen. Voor de Vlamingen is de normaalschool gelegen : Goudbloemenstraat, 94, Laken.

Tooneel, Koncerten en Vermakelijkheden

DINSDAG, 1 MEI.

Koninklijke Vlaamsche Schouwburg.— Geen vertooning.
Alhambra. — Geen vertooning.
Molière. — Te 8 uur : Vertige.
Bois Sacré. — Te 8 uur : La Fille Elisa.
Bonbonnière. — Te 8 uur : Son Père.
Bourse. — Te 8 uur : Le Trouvère.
Gaîté. — Te 8 uur : Oui, mais la Gaîté c'est mieux.
Galeries. — Te 7 3/4 uur : La Puce à l'Oreille.
Nouvel Alcazar. — Te 8 uur : La Nuit de noces de Mam'zelle Geulemans.
Olympia. — Te 7 3/4 uur : Bruxelles chez lui.
Palais de Glace. — Te 8 uur : Le Testament de César Girodot.
Scala. — Te 8 uur : Mam'zelle Nitouche.
Vieux-Bruxelles. — Te 8 uur : Gri-Gri.
Winter Palace. — Te 8 uur : Le Marquis de Rutabaga.
Cinéma Panthéon. — Doorloopende vertooningen van 3 tot 11 uur : Verrijzenis, Badmuisje, oorlogsfilmen.

Berichten van Schouwburgen en Bioskopen

Molière-Schouwburg. — Het publiek is zeer ingenomen met het mooie stuk « Vertige », dat door den Molière-troep prachtig wordt vertolkt.

De vertooningen beginnen te 8 uur.

Cinéma Panthéon. — Doorloopende vertooningen van 3 tot 11 uur. — Programma dezer week : Verrijzenis, groot drama in vier deelen; Badmuisje, vaudeville in drie bedrijven; oorlogsfilmen en andere belangwekkende rolprenten.

Het beste Waschpoeder om het Linnen te reinigen en te bleeken

FLEUR DE NEIGE

Tast het linnen niet aan

—o- In kisten van 150 pakken voor -o—
drogisten, kruideniers en kleinhandelaars

VOOR WASCHVROUWEN. In zakken van 25 kilogr. te huis besteld voor BRUSSEL en OMGEVING.

ALGEMEENE MAATSCHAPPIJ
'La Fleur de Neige'
—o- WASCHPOEDER -o—
58-60, Noordlaan, 58-60, BRUSSEL
—o- (TRAMSTILSTAND FINISTÈRE) -o— 4418

PAS VERSCHENEN
De Roode Vlek
GROOT DRAMATISCH VERHAAL
Volledig in eene uitgaaf.
Nooit verscheen zulke prachtige roman.
MEER DAN 4,000 LIJNEN LEKTUUR
Goed leesbare letter.
... In boekvorm ...
Aan 20 Centiemen
24 groote bladzijden.
Bij al onze verkoopers te bekomen en in alle dagbladwinkels des lands.
ALGEMEEN DEPOT :
Bestelhuis voor den Boek- en Dagbladhandel,
Lombaardevest, 34, ANTWERPEN 4000

Geheime Ziekten
WATERORGANEN - BLAAS - NIEREN
20 JAREN BIJVAL
De WITTE CAPSULEN van Dr. Davidson
genezen radikaal zonder werkverletting op allen ouderdom en bij beide geslachten, alle ziekten en inflamatiën der waterorganen, blaas en nieren, pisbuisverengingen, Lendepijnen, steen, troebele-, pijnlijke- of brandende waters, speen. Nooit eene mislukking, zelfs bij de onderlingen en in de ergste gevallen
APOTHEKEN : 3 fr. de doos 3202
15, Kruisvaartenstraat, Brussel: De Beul, 57, Lange Nieuwstr. en Breedenraedt, Charlottalei, 2, Antwerpen: De Moor, Brugstraat, 33, Gent.

Kleine Aankondigingen

Onderwijs

STENOGRAFIE. Lessen door gediplomeerden leeraar. Beste uitkomsten in weinig tijd. — Matige prijzen. — A. T. B. 75, Aanschalaan, G. v. B. 3001

Dienstaanbod

DE GAZET VAN BRUSSEL vraagt, te en goed loon, goede Vlaamsche dagbladverkoopers voor al de gemeenten van het Centrum. Zich spoedig te wenden, tusschen 9 en 12 u., aan het bureel voor Henegouwen, 77, Belle-Vue straat, te La Louvière. 2059

MEN VRAAGT WERKMAN, goede getuigschriften. Zich aanbieden : 189, Bergensche steenweg. 4421

MEN vraagt voor LEUVEN en omstreken, goede verkoopers vr GAZET VAN BRUSSEL. Zich bevragen in ons depôt, 148 Statiestraat.

MEN VRAAGT verkoopers voor Vlaamsche dagbladen en tijdschriften. Zich wenden, 44, Koolmarkt, van 1 tot 2 uur Goede winst. 2053

MEN VRAAGT 4032
GoedeVerkoopers
voor een Vlaamsch dagblad
Vast loon : 1 fr. 59 per dag.
Zich wenden of schrijven :
Otletstr., 19. Brussel-Kuregem

Het bureel voor de provincie HENEGOUWEN van de
Gazet van Brussel
77, Belle-Vue straat, te La Louvière, vraagt aanstonds
Juffer
ongeveer 20 j., op de hoogte snelschrift en schrijfmachine. kenn. Vlaamsch en Fransch, voor kantoorwerk en vertalingen. — Ook worden
Vrouwen
gevraagd voor den verkoop van het blad in de gemeenten der prov. Henegouwen.
GOED LOON 2059

Dienstaanvraag

DIENSTMEID van 28 jaar biedt zich aan voor alle werk. Adres : Emilie Moerman, steenweg op Jette, 176. 4286

Te Huur

TE HUUR tegen billijken prijs, te Vilvoorde, Therezianenstraat, 10, Rentiershuis, 2 verdiepingen. Voor voorwaarden, zich wenden : Steenweg Buda, 2, Haren. 4199

TERSTOND TE HUUR Schoon Rentiershuis 2 verdiepingen, tegen billijken prijs, 64, Vifquinstr. Voor voorwaarden, zich wenden : Steenweg Buda, 2, Haren. 4192

Allerhande

Schouw
Men wenscht er een te koopen 1 m. hoog op 1 m 10 breed
129, Brogniezstraat, 129

ZAAD 4410
van Beetwortelen
half suiker, groene en roze kraag, zeer goede kleming. Uitvoer met « freigabe ».
Schrijven : Fl. MILLET, 19, Vladukstraat, DOORNIK, of C. VAN RIET, Brugmannlaan, 529, UKKEL-BRUSSEL.

HEER alleen vraagt huishoudster van 20 tot 25 j. kunnende goed Fransch en Vlaamsch schrijven. Schr. A. L., Office Publicité, La Louvière, 77, rue de Belle-Vue. 406

BRUSSEL
4057
VOORRAAD IN EETWAREN
Oude Brouwerij van de Kempen
Kiekenmarkt, 44
SPECIALITEITEN :
Gerookte Ham,
Gerookt Spek,
Gezouten en gerookt Ossenvleesch,
Worsten.
Verkoop van een voorraad :
PEPERKOEK
Koningskoek
en Stukken " La Glaneuse "
KONSERVEN
Zeer voordeelige
ZEEPEN
Tabak, Sigaren en Sigaretten
WIJNEN
in vaten en flesschen
Bier in 't groot
VERSCHEIDENE ARTIKELS
Komt naar onze uitstallingen zien!
Koopwaren van eerste klas.
Gematigde prijzen. Hoedanigheid en gewicht gewaarborgd op faktuur.
Let wel op het adres :
VOEDINGSHUIS Nr 44
Oude Brouwerij van de Kempen
44, Kiekenmarkt, Brussel.

ZADEN
AJUIN, stroogeel, tegen 70 fr. per 10 kilo.
PREI van Carantant, tegen 65 fr. per 10 kilo.
WORTEL *(Nantaise)*, 1/2 lang. ronde toppen, 1916, 70 % gegarandeerd. 60 fr. het kil. per 5 kil.
Hoedanigheid en ontkieming gewaarborgd. 4374
F. VAN CROMBRUGGHE 28, Weldoenersplein, BRUSSEL. Tram 7 en 71.

40 Mengelwerk der GAZET VAN BRUSSEL.

NICOLETTE.

ROMAN

door Vrouwe COURTMANS, geboren BERCHMANS.

« Ongelukkige die ik ben! » riep zij. « Ik ben de oorzaak, dat Nicolette in dat huis is gestrompeld. Zij zal de schuilplaats van Gabrielle gezocht hebben, om mij dienst te bewijzen. Juist op den vermelden tijd heb ik haar verzocht voor mij bij Gabrielle te gaan. Wat men haren misstap noemt, zal het gevolg zijn van hare vriendschap. »

« De konklusie, die de jonkvrouw uit mijne aanhalingen trekt, is zoo konsekwent, » sprak Hoogenberg op advokatenwijze, « dat zij naar mijn gevoelen in aanmerking behoort genomen te worden. »

In de eerste oogenblikken was Maurits als verpletterd onder den slag, die zijne liefde en zijn geluk verbrijzelde, — maar de grootmoedige is als de schipbreukeling : hij klampt zich vast aan het eenig stuk hout, dat op den woesten oceaan drijft. Maurits klampte zich vast aan de veronderstelling van Bettemie.

Ook dit voorval zal eene misvatting zijn, » bemerkte de jonker. « Wat heeft juffer Zevenster niet moeten lijden om mijne liefde voor haar! Men heeft haar te Hardestein voor lichtzinnig en slecht uitgekreten? Mijn broeder Louis heeft haar, om zijne vrouw te believen, ver van de gemeente gevoerd, en zelfs. dominee Bol heeft, hoewel zonder kennis van zaken, mede geholpen om haar naar de kuil des verderfs te zenden, waarin, zoo niet hare onschuld, toch haren goeden naam schipbreuk moest lijden. Meest al de rampen des levens zijn het uitvloeisel eener aaneenschakeling van omstandigheden. Nicolette is eene vondeling; haar bestaan was reeds eene ramp, » riep de jongeling met vuur; « hare verlatenheid maakte de eerste schakel der ongeluksketen die ik, zoo waar ik jonker Maurits van Eylar ben, verbreken zal, want mijn hart en mijne ondervinding zeggen mij, dat zij onschuldig is. »

Bettemie en Hoogenberg drukten den jonker beurtelings de hand, om hem geluk te wenschen over zijn edele gevoelens. Wel was de handdruk van Bettemie warmer door innige deelneming dan die van Hoogenberg, maar wat de advokaat zeide, was ook rechtzinnig.

Intusschen was het tijd geworden voor het middagmaal, waartoe de jonkvrouw van Doertoghe zoowel den advokaat als den jonker had uitgenoodigd.

De gemakkelijke zetel van den ouden heer van Bassen werd naar de tafel gerold, die slechts voor vier personen was gedekt. Er werd gepraat, en zelfs gelachen om den ouden heer te vervroolijken. Men sprak van schilderijen, van antiquiteiten en van meer andere dingen, waarbij de afgeleefde man nog genieten kon. Van uitspanningen, die de voor altijd aan den haard gekluisterde ontberen moest, werd geen woord gerept. Wel was nu de eene, en dan weer de andere gast eens verstrooid, maar dit ging voor den ouden heer verloren. Wat gevoelde hij zich gelukkig, de oude, kinderlooze van Bassen, gelukkig omdat hij tafelgezelschap had, iets wat hem geen driemal in 't jaar gebeurde!

Aan het nagerecht gaf de tafelknecht de jonkvrouw eenen wenk, waarop zij zich dadelijk voor een oogenblik verwijderde. Er was een breif gekomen : een brief van Nicolette.

TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

's Morgens na het « orgie » waarop Gabrielle aan eenen hoogen ambtenaar had verraden, dat de Mont-Athos een onschuldig meisje, dat haar in dit huis was komen bezoeken zonder te weten waar zij was tegen haar wil hield opgesloten, was Nicolette vroeg opgestaan. Zij had zich behoorlijk aangekleed en naar hoed en omslagdoek, waarmee zij in dit huis was gekomen, hingen gereed op eenen stoel als voor iemand die op reis gaat.

Het kon nauwelijks zeven uur in den morgen zijn, toen Gabrielle op hare kamer kwam. Zij zag er niet vermoeid uit, als op andere morgens; hare oogen staarden helder en levendig en om haren schoonen mond speelde een zoete glimlach. Ja, de verandering was bij de ongelukkige zoo duidelijk, dat Nicolette haar vroeg :

« Wat is er met u gebeurd, Gabrielle? Is het alleen om mijnen 't wil dat gij vandaag zoo gelukkig zijt? »

« Ik ben gelukkig, omdat ik de zekerheid heb, dat gij binnen een paar uren zult gered zijn, en ook omdat er hoop op verlossing voor mij gegeven is. »

« Hoop! » zei Nicolette, « zulke hoop is zekerheid : als men mij ter hulp komt, zal men u ook verlossen. »

« Tusschen u en mij is er een groot verschil, » antwoordde Gabrielle, en er dreef eene wolk over haar gelaat, « doch ik wil niet langer wanhopen. Waar denkt gij heen te gaan, als gij hier uit zijt, Nicolette? »

« Daaraan heb ik, sedert gij mij hoop op redding hebt gegeven, gedurig gedacht, » was het antwoord; « en toch ben ik tot geen besluit gekomen. Ik geloof echter, dat mijne pleegmoeder, Mie Lammertsz, van wie ik u vroeger sprak, mij wel zal innemen, tegen betaling, hoewel madame mij heeft laten hooren dat men niet licht iemand in huis neemt, die uit nummer ... in de X...-straat komt. »

« Ik moet u mijne hoop toevertrouwen, » zei de verdwaalde schoone. « Er is hier gisteren avond, of liever dezen nacht, iemand geweest, die mij gezegd heeft, dat mijn voogd overleden is; dat hij mij vóór zijn afsterven vergiffenis heeft geschonken over de mishandeling, die zijnen dood ten gevolge had, en door een nieuw testament mij een som van 250.000 gulden heeft gelegateerd. Naar ik gehoord heb, is hij als een berouwhebbend zondaar gestorven. Mocht dit waarheid zijn, » ging Gabrielle voort, en zij begon te weenen : « mocht dit waarheid zijn, dan ware ook het uur der verlossing nabij. Dan zeide ik de booze wereld vaarwel, om mij in een klooster van boetvaardige dochters op te sluiten. Gij weet, Nicolette, dat ik tot de Roomsche godsdienst behoor. En wat zou het zalig zijn, overtuigd te wezen, dat mijne inkomsten gebruikt worden, om ongelukkigen vrij te koopen, die, als ik, verdwaald zijn geraakt in de lente des levens; die, als de rampzalige Gabrielle, de Rattines, zonde op zonde hebben gestapeld!.... Men kan elk oogenblik om u komen, » zoo sprak zij plotseling in zich zelve, terwijl zij hare tranen afdroogde. « Wat zal de Mont-Athos razend zijn? Wat zal ze vloeken en tieren! Wat zal ik zwaar moeten boeten! »

En van toon veranderende, hernam zij :

« Wanneer gij hier uit zijt ,Nicolette ,moet gij dadelijk aan Bettemie schrijven. De jonkvrouw van Doertoghe is verstandig en grootmoedig; zij zal uwe onschuld niet betwijfelen en mij zal zij vergiffenis schenken, want zij zal begrijpen, dat ik zoo ongelukkig als misdadig ben. »

De deursleutel kraste in het slot, en daarop verschenen twee politiedienaren, vergezeld van een deftig heer, met gelaatstrekken waarop men schranderheid las en met oogen zoo helder en diep, dat zij u schenen te doordringen. Die heer moest de opperkommissaris zijn, want hij was met de nationale sjerp omgord. Achter hen kwam de Mont-Athos, die, zooals Gabrielle voorzien had, woedend was; want hare oogen, zonder uitdrukking, waren als die van eenen dooden visch uit hunne holten gedrongen ,en hare gebalde vuisten kneep zij krampachtig ineen.

« Dat zal jufvrouw Zevenster zijn, die mij M. van Zirik gewoond heeft, » sprak de deftige heer op Nicolette wijzende.

De vondeling maakte eene buiging.

« Hoe zijt gij hier behandeld, jufvrouw Zevenster? » vroeg de ambtenaar.

(Lees vervolg Donderdag.)

Toiletzeep zooals de vroegere
Zachte Zeep in bussen van 1,12 1/2 en 25 k.

Kernzeep in stukken van 250 gram.
Zeep in Poeder

Levering met "Freigabe" en veiligheidsband

DUS KOOPVRIJ

132 ZENNELAAN — SUPREMA ZEEP Co BRUSSEL

Vroedvrouw

Diploma van 1ste klas in Frankrijk en in België. GEHEIME RAADPLEGINGEN
Gewezen assistent-arts
Nieuwe methode gewaarborgd vrij van alle gevaar
MATIGE PRIJZEN
14 Martelaarspl 14
Noordstatie, geelt in de Nieuwstraat, Brussel. 3051

Samengestelde scheikundig.
MESTSTOFFEN
voor allen landbouw.
17 fr. de 100 kil. vertrekstatie.
J.-B. Debremaeker
te Dworp-bij-Buisingen. 4154

Vroedvrouw

2 diploma's 1e klasse,
Ex-interne der hospitalen. 25 jaren praktijk.
VERTRAGING der maandstonden
Behandeling : 10 fr.
Zekere methode, gewaarb. zonder gevaar.
Pensioen op alle tijdstippen
Gematigde prijzen.
Geneesheer aan het huis gehecht
10, Zuidlaan, 10
(Boulevard du Midi) BRUSSEL

Geneeskundig Cabinet
17, Kruisvaartenstraat
BRUSSEL-NOORD
WATERORGANEN
Geheime ziekten.
Troebel water.
Vrouwenziekten.
Huidziekten.
Behandeling van Dr Ehrlich
Vallende ziekte:
Nieuwe behandeling
RAADPLEGING 804
Zondag van 8 tot 12 uur.
Maandag v. 10 tot 7 uur.
Woensd. v. 12 tot 4 uur.
Donderd. v. 10 tot 7 uur.
Zaterd. van 12 tot 8 uur

Melkkruiken

(Ook zeer geschikt voor soep). Geperst uit *twee* stukken, en andere gesoldeerd met autogène. Zeer sterk. Goed vertind. Steeds kruiken in voorraad. — Botermengers aan lage prijzen. — Melk- kaas- en boterkleursel. — Perkament- en inpakpapier. — *Alle* melkerijbenoodigdheden. — JOZEF BUYL,
184, Poststraat, 184
Brussel 3841

Vroedvrouw

Pensioen - Raadplegingen
Geheimhouding
NIEUWE METHODE
gewaarborgd zonder gevaar
Geneesheer bij het huis
Pensioen : 4 fr. per dag
Verlossing : 50 fr. 3419
164, Keulenstraat
bij de Noordstatie, gevende in de Brabantstr.
Brussel
Trams 7, 8, 11, 20, 53, 56, 82

MELKHUIS
en SUIKERBAKKERIJ
over te nemen. Zeer voordeelige voorwaarden, goed gelegen in volkswijk, Groenstraat, 26, Brussel (Noord). 4112

DRUKKERIJ
vraagt
Buiten gebruik gestelde letters
Aanb. onder 4264
G. B., 9, Ruysdaelstr.

Verniskruiken

Oliekruiken, zeer verroest
Oude Zeepbussen.
Ik koop er zeer duur. 4400
187, Brogniezstraat

Stopverf TENAX
VOOR GLAZENMAKERS
DE BESTE DIE ER BESTAAT 4399
Bruno v. HAAREN 3, Waterloostraat - ANTWERPEN -

Groothandel in Papieren
Gustave GIRALDO
FIRMA BESTAANDE SEDERT 40 JAREN
BRUGGE, Eeckhoutstr., 18, BRUGGE

Fabriek van alle soorten van Papieren Zakken en Etiketten. - Omslagen voor Banken, Stalen, Waardepapier., enz. Allerhande zakken voor Winkeliers, Pasteibakkers, Beschuitbakkers, Suikerijfabriekant., Apothekers, Modisten, enz. Rondellen met en zonder kanten voor Pasteibakkers. - Bijzonderheid van kantenpapieren. - Papieren voor Spekslagers, Winkeliers, Brouwers, enz. 3411

Inpak-papieren in alle Formaten
Riemen, Rollen en Bobijnen

LUCIFERS

VOORHANDEN
Belangrijke Stock. - Voordeelige prijzen.
Huis bijzonder aan de Koniteiten aanbevolen
GROOTHANDEL 4198
233, Merodestraat, 233, BRUSSEL-ZUID

Groote Specialisten
A. Carpentier & Cie
Lombardstraat, 27, BRUSSEL
Breukmeesters-Orthopaedisten.
Gediplomeerd en ondervinding voor de moeilijkste gevallen.
GROOTE SPECIALITEIT van verbanden zonder veeren.
Raadplegingen alle dagen, van 8 tot 6 u.; Zon- en feestdagen, van 8 tot 12 u.
Eene breukmeesteres is ter beschikking der vrouwelijke klanten. Zaal op het 1ste verdiep. 4397

Dameskapper

Begeeft zich ten huize
Ondulations Marcel
Gematigde prijzen
—o— 2043
Huis PIERRE
18, Bergensche steenweg

MEN WENSCHT te koopen « Classeur Américain » bij okkasie — Aanbiedingen F. P., bur. van het blad. 520

MASSAGE Wrijvingen tegen rheumatiek, heupjicht, verstuiking en dergelijke euvels. Thomat, 38, Murillostraat, (Jubelpark). Begeeft zich bij klanten ten huize. 3061

LAKVERF
TE KOOP, fr. 1.25 het kil.
187, Brogniezstraat. 4424

Schoensmeer
TE KOOP, 125 fr. de 1000
187, Brogniezstraat. 4425

BLIK 4426
TE KOOP, fr. 2.50 het kil.
187, Brogniezstraat.

Op 19 April, Perck, Houthem, Eppeghem, Semmerst of Mechelen, **verloren GOUDEN KETTING.** Terug bezorgen tegen goede belooning. — MECHELEN, Oude Brusselstraat, 4. 4422

BANK- EN WISSELKANTOOR
" L'Informateur Boursier "
163, Henegouwlaan, 163

Betaling van koepons tegen de beste voorwaarden:
Argentijnsche, Domingo's, Oostenrijksche, Duitsche Hongaarsche, Cedels, Braziliaansche, Spaansche, Deensche, Fransche, Hollandsche, Japansche, Zwitsersche, Zweedsche, Noorsche, Venezuelaansche.

Aan- en verkoop van titels.
Kostelooze financieele inlichtingen. 4151

GRANEN EN ZADEN
IN 'T GROOT — — IN 'T KLEIN
Gele Ajuin, Porei monsterachtige v. Carentan, Hofwortels, Gele Veldwortelen,
Gele Raapkool (Rutabaga), Koffiesuikerij, enz.
Verschillende soorten
Klaverzaad, Beetzaad, Graszaad en Raapzaad.
ZICH TE BEVRAGEN : 4423
J. DECROOS Masuistr., 191, Schaarbeek
—o— (LAKENBRUG) —o—

Verkoudheid, Bronchitis, Asthma
Ziekten der nieren, blaas, baarmoeder, eierstokken, Huid, Verstopping, speen, bloedarmoede
Rheumatiek, Zenuwpijn, Jicht, 4411
SUIKER-, EIWITZIEKTE
Onmacht, Urine- en Geheimeziekten
van allen aard, voor beide geslachten en op allen ouderdom.
Volledige en spoedige genezing door plantextrakten.
Dokter DAMMAN, 76, Troonstraat, BRUSSEL.
Raadpl. van 1e tot 1 uur. — Behandeling overal per briefwisseling.
Daartoe volledige beschrijving der ziekte sturen. Antwoord kosteloos.

MOOIE
Toegelaten Toiletzeep
FAUST
Ad. DE BACKER
BRUSSEL : 99, Grasmarkt, 99.
CHARLEROI : 46, Audentlaan.

DAGELIJKSCHE VOORTBRENGST VOOR DEN HANDEL
Vaste zachte zeep. Twee kwaliteiten. Onvergelijkbaar.
Zeeppoeder CIS, zoo goed als THOMSON.
Zuivere vruchtensiroop, in potjes van 200 gr. 4341

OVERAL TE KOOP
Diadème

Groothandel : 87, Brabantstraat, BRUSSEL.

Groote keus van Etiketten
voor Wijnen en Likeuren.

Bladen in Aluminium
VERVANGEN HET TINPAPIER

Huis PAUL CAREZ
10 PLATTESTEENSTRAAT 10
BRUSSEL (Beurs) 4378

SLAGHOEDJES
voor Stop- en Spoeltoestellen.

•ALLE KELDERBENOODIGDHEDEN•
Specialiteit voor Kelderinrichtingen

Drukkerij van de GAZET VAN BRUSSEL.